

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2780

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 november 2023

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 27 november 2023.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher

GEANNOTEEERDE AGENDA FORMELE RAAD BUITENLANDSE ZAKEN/HANDEL VAN 27 NOVEMBER 2023

Introductie

Op maandag 27 november a.s. vindt de formele Raad Buitenlandse Zaken Handel plaats onder Spaans voorzitterschap in Brussel. Tijdens de plenaire vergadering van de Raad zal achtereenvolgens worden gesproken over de voorbereidingen voor de dertiende ministeriele conferentie (MC13) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO); de besluitvorming over de door de Commissie aan de Raad voorgelegde akkoorden tussen de EU en Chili; en de handelsrelaties tussen de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten (VS). Voorts zal er worden gesproken over het aankomende rapport van de Europese Commissie (Commissie) over de implementatie en handhaving van handelsakkoorden. Tijdens de lunch zal worden gesproken over de bilaterale handelsrelaties met verschillende handelspartners van de EU, inclusief lopende en afgeronde onderhandelingen over handelsakkoorden.

Vorbereidingen WTO MC13

De Raad zal de stand van zaken bespreken van de voorbereidingen voor de dertiende Ministeriële Conferentie van de WTO (MC13). De MC is het hoogste besluitvormingsorgaan van de WTO en komt doorgaans om de twee jaar bijeen. MC13 vindt plaats van 26 tot en met 29 februari 2024 in Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten. De Commissie zal de Raad informeren over de lopende discussies, vooruitlopend op het vaststellen van de agenda van MC13 door de WTO. Zo zal de Commissie naar verwachting ingaan op de hervorming van het geschillenbeslechtsingssysteem, een mogelijk vervolgakkoord over visserijsubsidies, handel en duurzame ontwikkeling, een mogelijke verlenging van het *e-commerce moratorium*, landbouw en voedselzekerheid en een gelijk speelveld in de industriële sector. Voorts zal de Commissie een terugkoppeling geven van de Senior Officials Meeting (SOM), die de WTO ter voorbereiding op MC13 organiseerde op 23 en 24 oktober jl. De WTO-lidstaten bespraken daar op hoog-ambtelijk niveau de stand van zaken van de lopende onderhandelingen en discussie op voornoemde terreinen. Deze discussies worden vervolgd richting MC13.

De Nederlandse inzet voor MC13 is vastgelegd in een kaderinstructie, die op 28 september 2023 is gedeeld met uw Kamer.¹ Voornoemde thema's sluiten aan bij de Nederlandse prioriteiten voor MC13. Het kabinet hecht daarom veel waarde aan het bereiken van resultaten in Abu Dhabi en bepleit hiertoe een actieve inzet van de EU binnen de WTO.

Nederland zal aan MC13 deelnemen met een delegatie vanuit het Koninkrijk. Hiervoor zijn Curaçao, Aruba en Sint Maarten via hun gevolmachtigde Ministers uitgenodigd. Daarnaast zijn de Eerste en Tweede Kamer uitgenodigd om leden af te vaardigen voor de Nederlandse delegatie.² Tot slot is het maatschappelijk middenveld via het Breed Handelsberaad uitgenodigd om één afgevaardigde per belangengroep (vakbonden, het bedrijfsleven en ngo's) aan te wijzen voor de Nederlandse delegatie.

¹ Bijlage bij Kamerstuk 21 501-02, nr. 2735.

² NDS 2023D45183

Besluitvorming over de akkoorden tussen de EU en Chili

De Raad zal van gedachten wisselen over de door de Commissie aan de Raad voorgelegde akkoorden tussen de EU en Chili. Formele besluitvorming door de Raad is voorzien voor begin-december. Uw Kamer ontving reeds een kabinetsappreciatie van deze verdragen, waarin is aangegeven dat het kabinet voornemens is ondertekening en sluiting van de verdragen door de EU te steunen. Het kabinet zal conform deze appreciatie een inbreng leveren tijdens de aanstaande RBZ Handel.³

Handelsbetrekkingen met de Verenigde Staten

De aankomende Raad zal spreken over de handelsbetrekkingen met de Verenigde Staten. De Commissie zal een stand van zaken geven onder dit agendapunt van de lopende besprekingen over het *Global Sustainable Arrangement (GSA) on steel and aluminium* en het *Critical Minerals Agreement (CMA)*, naar aanleiding van de EU-VS Top die op 20 oktober jl. plaats vond. Uw Kamer is over de uitkomst van deze top geïnformeerd in het verslag van de informele Raad Buitenlandse Zaken Handel van oktober.⁴

Het GSA is een beoogde nieuwe internationale afspraak waarvan de deelnemers twee doelstellingen nastreven: allereerst het verminderen van CO₂-uitstoot in staal- en aluminiumproductie en ten tweede het adresseren van overcapaciteit van staal en aluminium in niet-markteconomieën. De VS en de EU hebben zich gecommitteerd aan het aangaan van dergelijke afspraken in oktober 2021. Toen zijn ook de wederzijdse tarieven opgeschort in het lopende staaldispuut. Dit dispuut is ontstaan als gevolg van de door de VS in 2018 ingestelde tarieven op staal- en aluminiumexport uit de EU. In oktober 2021 is afgesproken dat zowel de tarieven van de VS op staal- en aluminiumproducten uit de EU als de rebalancerende tarieven van de EU op VS-exportproducten voor een periode van twee jaar worden opgeschort. Als onderdeel van het GSA is het de bedoeling dat deze tarieven permanent verwijderd worden.

In de Gezamenlijke Verklaring van de EU-VS top van 20 oktober jl. is afgesproken dat de EU en de VS de aankomende periode de gesprekken over de GSA voortzetten.⁵ In deze gesprekken blijft de Europese Commissie inzetten op een GSA dat conform de regels van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) wordt vormgegeven en dat geen afbreuk doet aan het EU *Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)*, het primaire EU-instrument om koolstoflekkage uit de EU te adresseren. Nederland steunt deze inzet. Tijdens de Raad zal Nederland benadrukken dat het voorlopig uitblijven van uitzicht op een permanente oplossing niet zou moeten betekenen dat de wederzijdse tarieven in het staaldispuut weer toegepast worden. Een verlenging van de tijdelijke opschorting van deze tarieven ligt naar mening van het kabinet voor de hand zolang over het GSA gesproken wordt.

Het CMA heeft tot doel om de waardeketens van grondstoffen die worden gebruikt bij de productie van de accu's van elektrische voertuigen te versterken. Bovendien kan daarmee worden bewerkstelligd dat producten uit de EU in aanmerking komen voor de *clean vehicle tax credit* onder de Amerikaanse *Inflation Reduction Act (IRA)*. In de Gezamenlijke Verklaring na afloop van de EU-VS top van 20 oktober jl. staat dat de EU en de VS de aankomende periode verder zullen onderhandelen over het CMA. Dit is in

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2715.

⁴ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2771

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_5198

lijn met de oproep uit de conclusies van de Europese Raad van 26 en 27 oktober.⁶ Tijdens de Raad zal de Commissie de laatste stand van zaken toelichten. Nederland en een aantal andere lidstaten steunen een snelle totstandkoming van het CMA, omdat deze eraan bijdraagt dat Europese leveranciers een goede positie kunnen behouden in de Amerikaanse waardeketens voor batterijen voor elektrische auto's. Zoals in de Kamerbrief van 30 juni jl. is vermeld, zal een eventueel akkoord aan de Raad worden voorgelegd voor besluitvorming.⁷ Uw Kamer zal hierover worden geïnformeerd.

Naast deze dossiers zal naar verwachting tijdens de Raad ook worden gesproken over de vijfde bijeenkomst op politiek niveau van de *Trade and Technology Council* (TTC). Deze zal plaatsvinden voor het einde van het jaar. De agenda is nog niet bekend. Het kabinet steunt de TTC gezien het belang hiervan als platform voor overleg tussen Europese en Amerikaanse beleidsmakers op het terrein van handel en technologie. Ook steunt het kabinet verdere institutionalisering van de TTC.

AOB

Implementatie handelsovereenkomsten

De Commissie zal haar jaarlijkse rapport over de implementatie en handhaving van handelsakkoorden aan de Raad presenteren. Dit rapport zal naar verwachting voorafgaand aan de Raad worden gepubliceerd. Het biedt een overzicht van de activiteiten die de Commissie onder leiding van de *Chief Trade Enforcement Officer* onderneemt om effectieve naleving van bestaande handelsafspraken te waarborgen, op het gebied van duurzaamheid en op het gebied van markttoegang. Daarbij richt de Commissie zich specifiek op bevordering van het gebruik van de kansen die handelsakkoorden bieden, ondersteuning van de deelname van het Europese midden- en kleinbedrijf aan de wereldhandel, opheffing van handelsbelemmeringen en investeringsbarrières, en het gebruik van geschillenbeslechtingprocedures om de implementatie van handelsakkoorden zeker te stellen. Nederland verwelkomt de publicatie van dit rapport en hecht veel waarde aan een gedegen implementatie en handhaving van de EU-handelsakkoorden.

Lunch: bilaterale handelsrelaties

De Raad zal naar aanleiding van een toelichting van de Commissie stilstaan bij verschillende bilaterale handelsrelaties, inclusief lopende en afgeronde onderhandelingen over handelsakkoorden. Naar verwachting betreft dit onder andere de onderhandelingen met de Mercosur-landen, Mexico en Australië. Een geactualiseerde versie van de voortgangsrapportage handelsakkoorden met een overzicht van de lopende onderhandelingen is bijgevoegd bij deze geannoteerde agenda. Ten aanzien van het overeengekomen Economisch Partnerschapsakkoord met Kenia ontvangt uw Kamer separaat een appreciatie.

Zoals bekend zet het kabinet in op een actief handelsbeleid, waarin handelsakkoorden een belangrijk instrument zijn. Handelsakkoorden kunnen bijdragen aan het vergroten van de economische weerbaarheid en slagvaardigheid van de EU en zorgen voor verbeterde markttoegang voor ondernemers. Bovendien faciliteren handelsakkoorden de diversificatie van handelspartners en mitigeren daarmee de risico's van strategische

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2023/10/27/european-council-conclusions-26-and-27-october-2023/>

⁷ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2691.

afhankelijkheden. Het kabinet zal, conform de eerder toegezonden kamerbrief,⁸ bepleiten dat een mogelijk EU-Mercosur akkoord een integraal associatieakkoord blijft.

⁸ Kamerstuk 21 501-02, nr. 2636